

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni istungi protokoll nr 151

Eesti, videosild

Esmaspäev, 2. märts 2026

Algus 13.15, lõpp 14.40

Juhataja: Peeter Tali (esimees)

Protokollija: Roosmarii Kukk (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Vladimir Arhipov, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus

Komisjoni ametnikud: Teele Vares (nõunik-sekretariaadijuhataja), Teele Taklaja (nõunik), Getter Kristen Treumuth (nõunik)

Puudusid: Arvo Aller, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Rain Epler, Tiit Maran, Anti Poolamets, Maido Ruusmann ja Kristo Enn Vaga

Kutsutud: Justiits- ja Digiministeeriumi Euroopa Liidu asjade ja väliskoostöö talituse juht Kristiina Krause, IT-õiguse talituse juhataja Stina Avvo, andmekaitseõiguse talituse juhataja Kristi Värk ning riikliku küberturvalisuse talituse nõunik Raavo Palo (2. päevakorrapunkt); siseminister Igor Taro ja Siseministeeriumi EL ja välissuhete osakonna nõunik Katarina Budrik, Justiits- ja Digiministeeriumi Euroopa Liidu asjade ja väliskoostöö talituse nõunik Reet Kase (3. päevakorrapunkt); regionaal- ja põllumajandusminister Hendrik Johannes Terras ja Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi taimetervise osakonna valdkonnajuht Marika Ruberg (4. päevakorrapunkt); regionaal- ja põllumajandusminister Hendrik Johannes Terras ja Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi regionaalpoliitika osakonna nõunik Taavi Kurvits (5. päevakorrapunkt); Kliimaministeeriumi lennundusosakonna juhataja Taivo Linnamägi ning nõunik Silja Võõrmann (6. päevakorrapunkt); Välisministeeriumi Euroopa osakonna nõunik Anne Mardiste (7. päevakorrapunkt); Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaadi nõunik Ülle Hanson (3. päevakorrapunkt), Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaadi nõunik Karin Zereen (4.–6. päevakorrapunkt), Riigikogu Kantselei avalike suhete osakonna pressinõunik Merilin Kruuse (1.–8. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Seisukoha andmine: Euroopa Liidu digivaldkonna lihtsustamise koondpaketi (Omnibus VII) - COM(2025) 836–837 kohta
3. Eesti seisukohad 5.-6. märtsil 2026 toimuval Euroopa Liidu justiits- ja siseküsimuste nõukogu istungil
4. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanek, millega muudetakse ELi mahemäärust (EL) 2018/848 seoses teatavate tootmise, märgistamise ja sertifitseerimise nõuete ning kolmandate riikidega kauplemise eeskirjadega COM(2025) 780
5. Seisukoha andmine: Avalik konsultatsioon: ELi uus posti- ja pakiveomäärus – EL reformib postialaseid õigusnorme
6. Seisukoha andmine: Eesti uuendatud seisukohad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse

eelnõu kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta, ning määrust (EÜ) nr 2027/97 lennuettevõtja vastutuse kohta reisijate ja nende pagasi õhuveol COM(2013) 130

7. Arvamuse andmine väliskomisjonile: Euroopa Liidu Nõukogu otsuse eelnõu kohta, millega kiidetakse heaks ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt vastavalt Andorra ja San Marino vahelisele assotsieerimislepingule allakirjutamine ja selle ajutine kohaldamine COM(2024) 191

8. Info ja muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni nädala (02.03.2025–08.03.2026) töökava

Komisjoni istung esmaspäev, 02.03.2026 kell 13.15

1. Nädala töökava kinnitamine

2. Seisukoha andmine: Euroopa Liidu digivaldkonna lihtsustamise koondpaketi (Omnibus VII) - COM(2025) 836–837 kohta

3. Eesti seisukohad 5.-6. märtsil 2026 toimuval Euroopa Liidu justiits- ja siseküsimuste nõukogu istungil

4. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanek, millega muudetakse ELi mahemäärust (EL) 2018/848 seoses teatavate tootmise, märgistamise ja sertifitseerimise nõuete ning kolmandate riikidega kauplemise eeskirjadega COM(2025) 780

5. Seisukoha andmine: Avalik konsultatsioon: ELi uus posti- ja pakiveomäärus – EL reformib postialaseid õigusnorme

6. Seisukoha andmine: Eesti uuendatud seisukohad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse eelnõu kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta, ning määrust (EÜ) nr 2027/97 lennuettevõtja vastutuse kohta reisijate ja nende pagasi õhuveol COM(2013) 130

7. Arvamuse andmine väliskomisjonile: Euroopa Liidu Nõukogu otsuse eelnõu kohta, millega kiidetakse heaks ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt vastavalt Andorra ja San Marino vahelisele assotsieerimislepingule allakirjutamine ja selle ajutine kohaldamine COM(2024) 191

8. Info ja muud küsimused

Komisjoni istung reede, 06.03.2026 kell 09.00

1. Eesti seisukohad 9. märtsil 2026 toimuval Euroopa Liidu tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu istungil

2. Eesti seisukohad 9. märtsil 2026 toimuval eurorühma kohtumisel ja 10. märtsil 2026 toimuval majandus- ja rahandusnõukogu istungil

3. Info ja muud küsimused

Otsustati:

1.1. Kinnitada nädala töökava (konsensus: Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

2. Seisukoha andmine: Euroopa Liidu digivaldkonna lihtsustamise koondpaketi (Omnibus VII) - COM(2025) 836–837 kohta

Kristiina Krause andis ülevaate Euroopa Liidu digivaldkonna lihtsustamise koondpaketi (Omnibus VII) kohta. K. Krause tõi välja, et Euroopa Komisjoni seitsmenda lihtsustamise

Omnibusi pakett on kaheosaline: digivaldkonna õigusaktide Omnibus (sisaldab ettepanekuid isikuandmete kaitse üldmääruse, andmekaitseõiguse ja küberintsidentidest teavitamise kohta) ning tehisintellekti määruse Omnibus. Paketis on ka ärikukru ettepanek. Omnibusi eesmärk on koondada ja lihtsustada erinevatest õigusaktidest tulenevaid kohustusi, kõrvaldada dubleerivad nõuded ning suurendada õiguskindlust ja -selgust. Muudatused puudutavad näiteks eriliigilisi ja biomeetrilisi isikuandmeid, nende kasutamist tehisintellekti (edaspidi TI) arendamisel, aruandluse teavitamiskohustusi ja lihtsustamist ning vastutavate töötajate koormuse vähendamist. Tehisintellekti Omnibus keskendub riskipõhisele lähenemisele, et muuta TI määruse rakendamine praktilisemaks ning ettevõtetele innovatsioonisõbralikumaks. Tehakse ettepanek lükata edasi kõrge riskiga TI süsteemidele kehtestatud nõuete rakendamine, kuna vastavad standardid ja suunised ei ole veel valmis. Seisukohtade koostamiseks korraldati kaasamisseminar, kus osales 34 asutust ning moodustati viis peamist osa: horisontaalsed seisukohad (rakenduvad kogu pakatile), andmeõigus, intsidentide teavitamise aken, isikuandmete kaitse üldmäärus ja tehisintellekti määrus. Eesti toetab Omnibusi üldeesmärke, sealhulgas Euroopa andmeõiguse reeglite lihtsustamist, halduskoormuse vähendamist, ettevõtete konkurentsivõime suurendamist ning keerukuse vähendamist. Isikuandmete kaitse regulatsiooni muutmisel tuleb vältida Euroopa Liidu põhiõiguste olemuse muutmist ja põhjendamatuid takistusi TI kasutuselevõtule ning treenimisele. K. Krause rõhutas, et Omnibusi teemad on omavahel seotud ning Omnibuse ei tohiks liigselt tükeldada, kuid ajakriitilised osad, nagu kõrge riskiga TI nõuete kohaldamine, vajavad kiiret edasiliikumist.

Stina Avvo andis ülevaate IT- ja andmeõiguse seisukohtadest. Kõneleja tõi välja, et Eesti toetab ühtse digiomnibusi eelnõu koostamise ettepanekut, rõhutades, et ühendamise peab olema süsteemne ja terminoloogiat ühtlustav. Oluliseks peetakse laiendada väärtuslike andmetike kategooriaid avaandmete direktiivis ja tulevases andmemääruses, kuid seejuures ei tohi ohustada riigi sise- ja välisjulgeolekut. Eesti toetab selgust avaandmete isikuandmeteks kvalifitseerimise osas: see peaks olema lubatud ainult andmesubjekti nõusolekul või õiguslikul alusel. Privaatsuskaitse tehnoloogiate kasutamist andmetöötlustes peetakse vajalikuks, et minimeerida privaatsusriske. Uue andmemääruse kohaselt soovitakse andmevahendusteenuse regulatsiooni lihtsustamist, mille tulemusel tegevuse alustamisest teavitama ei pea, kõik muud järelevalvereglid jäävad alles. Hädaolukorra andmete jagamise sätte lihtsustamist toetatakse tingimusel, et eelistatakse isikustamata andmeid ning põhiõigused on kaitstud. S. Avvo märkis, et toetatakse Euroopa andmeinnovatsiooni nõukogu mandaadi laiendamist, et tugevdada rolli andmepoliitika, piiriülese andmevahetuse ja tehnilise koostöö koordineerimisel. Lisaks toetab Eesti platvormidirektiivi (B2B) kehtetuks tunnistamist, kuna vastavad sätted sisalduvad digiteenuste määruses (DSA).

Raavo Palo tutvustas intsidentide teavitamise akent. R. Palo tõi välja, et Euroopa Liidu õigusaktid näevad praegu ette, et erinevatest juhtumitest tuleb teavitada mitmeid asutusi eri regulatsioonide kohaselt, mis võib tähendada sama juhtumi puhul mitmekordset teavitamiskohustust, sh küber- ja andmekaitseasutustele ning elutähtsa teenuse korraldajatele. Omnibus-paketis on kavandatud ühtse teavitamisakna põhimõte, mida Eesti toetab tingimusel, et rakendamine ei põhjusta liigset halduskoormust ega ebamõistlikke kulusid. Ettepanekus on seatud eesmärgiks vormide ja andmekoosseisude ühtlustamine, kuid Eesti ootab lisaks teavitustähtaegade ühtlustamist eri õigusaktide üleselt. Samuti soovitakse ühtset küberintsidentide taksonoomiat, mis võimaldaks juhtumeid käsitleda kõikides liikmesriikides ühtemoodi. Ühtset teavitamisakent asub haldama ja arendama Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet (ENISA), kuid Eesti teeb ettepaneku, et majutus toimuks eu-Lisa peakontori infrastruktuuris. Finantssektori osas toetatakse kübernõuete lihtsustamist, vältides

topeltregulatsioone. Kui lahendust pole käesolevas paketis, on võimalik ettepanekut esitada ka tulevastes Euroopa Liidu algatustes.

Kristi Värk tutvustas isikuandmete kaitse üldmääruse muudatusi ja Eesti seisukohti.

Kõneleja märkis, et erinevad andmeõigust puudutavad õigusaktid koondatakse ühte andmemäärusesse, kuid isikuandmete kaitse üldmäärus jääb eraldiseisvana kehtima. Eestile on oluline, et üldmäärus säilitab tehnoloogianeutraalse olemuse, nagu rahvusvaheline praktika ette näeb. Komisjonis esitatud ettepanekuid seoses tehisintellekti arendusega tuleks käsitleda kui tehnoloogia arendust ning toetatakse määruses teadusuuringute mõiste avamist, mis võimaldab reguleerida tehnoloogiaarendust ja selle raames tundlikute isikuandmete kasutamist asjakohasel õiguslikul alusel. On oluline, et üldmäärus ei piiraks ebaõiglaselt tehisintellekti arendamist avalikus- ega erasektoris ning tehnoloogia arendus peab olema võimalik erinevatel õiguslikel alustel. Komisjon on teinud ettepaneku täpsustada isikuandmete mõistet, kuid Eesti seisukoht on, et isikuandmete mõiste peaks jääma senisesse raamistikku, arvestades tuvastamise võimalusi, ning pseudonüümimise ja tuvastamise küsimusi tuleks käsitleda määruse põhjenduspunktides, kus Euroopa Andmekaitse Nõukogu võiks anda juhiseid. Andmesubjekti õiguste osas ei toeta Eesti piirangut, vaid andmesubjektil peab olema võimalus oma andmetega tutvuda ilma olulisi põhjendusi esitamata. Andmekaitse nõukogu pädevused peavad säilima ning Euroopa Komisjoni rolli ei ole asjakohane suurendada. Rikkumistest teavitamise korra ühtlustamisel toetatakse, et lävend oleks seotud väiksemate ohtudega. K. Värk tõi välja, et Eesti toetab küpsiste salvestamise nõuete lihtsustamist ja nõusolekuväsimuse leevendamist, kuid korduv üle küsimine küpsiste kasutamise kohta peaks toimuma ühtsetel põhimõtetel. Andmekaitse järelevalveasutuste töökoormuse kasvades peetakse vajalikuks suurendada paindlikkust kaebuste menetlemisel, võimaldades prioriteetsete kaebuste kiiremat lahendamist.

Stina Avvo andis ülevaate tehisintellekti Omnibusi määrusest ja ettepanekutest. S. Avvo märkis, et Eesti toetab Euroopa Liidu ettepanekut anda üldotstarbeliste tehisintellekti mudelite ja suurte digiplatvormide järelevalve Euroopa Liidu TI-ametile, rõhutades, et amet saab teha järelevalvet piiriülestele ning süsteemsetele riskidele ega tohi piirata siseriikliku järelevalve tõhusust. Selline lahendus ühtlustab Euroopa järelevalve raamistikku digiteenuste määruse (DSA) kontekstis. Toetatakse VKE-dele ette nähtud lihtsustatud meetmete laiendamist ning kõrge riskiga tehisintellekti pakujate nõuete edasilükkamist, kuid tähtaja määramine peab olema konkreetne. Isikuandmete kasutamist kallutatuse tuvastamiseks ja kõrvaldamiseks toetatakse privaatsuskaitse meetmete rakendamise tingimusel ning eriliigiliste andmete töötlemisel peetakse vajalikuks eraldi põhjendust ning see ei tohi olla vaikimisi lubatud. Lisaks toetatakse „liivakasti“ regulatsiooni loomist Euroopa Liidu tasandil, eeldusel, et see ei tohi takistada siseriiklikku innovatsiooni, seada ohtu põhiõiguste kaitset ega dubleerida riigisiseseid liivakaste. Põhiõigusi kaitsvate asutuste volituste muudatusi pooldatakse tingimusel, et järelevalveprotsessis ei tekiks pudelikaelu ega pädevuste piiranguid. Digi- ja tehisaruoskuste arendamine on oluline innovatsiooni ning konkurentsivõime tõstmiseks, mistõttu peab teadlikkuse tõstmine hõlmama kõiki osapooli.

Urve Tiidus andis ülevaate [majanduskomisjoni arvamusest](#) ja arutelust ning märkis, et komisjon otsustas Vabariigi Valitsuse seisukohti toetada.

Urve Tiidus uuris, kas inimesi on võimalik koolitada oma isikuandmete õigustest ning kaasnevatest riskidest ja kas see on ka Euroopa Liidu jaoks oluline.

Kristi Värk vastas, et isikuandmete kaitse on järelevalveasutuste ülesanne ning nende kohustusena on jätkuvalt tõsta teadlikkust andmekaitse valdkonnas. Kõneleja tõi välja, et

andmekaitespetsialistid peavad olema igas riigiasutuses ning vajadusel ka erasektoris, eriti suuremate andmetöötlusriskide korral. Nende roll hõlmab koolituste ja teavituste korraldamist, et tagada inimeste teadlikkus isikuandmete kaitse ning andmeõiguste ja -kohustuste osas. Lisaks jätkab Andmekaitse Inspeksioon koolitustega.

Stina Avvo lisas, et andmeõigusega seotud kursuseid lisatakse ka Digiriigi Akadeemiasse.

Peeter Tali küsis kuidas läheb Digikukruka.

Kristiina Krause tõi välja, et justiits- ja digiminister on Euroopa Parlamendi esindajatele selgitanud Eesti seisukohti, kuid seni puuduvad selged vastused uue ärikukru lahenduse tegelike kasutusjuhtude kohta. Euroopa Komisjoniga toimunud tehnilise taseme kohtumisel ei saanud Eesti samuti veenvaid põhjendusi algatuse vajalikkuse kohta. K. Krause rõhutas, et Eesti seisukoht ärikukru lahenduse ebamõistlikkuse osas kogub järjest enam toetust teistelt liikmesriikidelt.

Peeter Tali võttis arutelu kokku ning tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti kooskõlas majanduskomisjoni arvamusega.

Otsustati:

2.1. toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti kooskõlas majanduskomisjoni arvamusega (konsensus: Vladimir Arhipov, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

3. Eesti seisukohad 5.-6. märtsil 2026 toimuval Euroopa Liidu justiits- ja siseküsimuste nõukogu istungil

Igor Taro andis ülevaate päevakorrast ja Eesti seisukohtadest 5.-6. märtsil 2026 toimuval Euroopa Liidu justiits- ja siseküsimuste nõukogu istungil. Minister sõnas, et istungil tutvustatakse värsket Schengeni baromeetrit, mis annab ülevaate ala 2025. aasta seisust. Sellele järgneb arutelu Schengeni tsükli prioriteetide rakendamisest, kus keskendutakse vabatahtlike tagasipöördumiste julgustamisele. Eesti toetab „valutut lähenemist“, mil isik naaseb ise tagasi oma koduriiki. Pärast arutelu juhib Eesti „muude küsimuste“ (AOB formaadis) liikmesriikide tähelepanu ohule, mida kujutavad Venemaa endised kombatanid, kui nad imbuvad Schengeni alale. Eesti hinnangul on Ukraina vastase agressioonisõja ajal värvatud hinnanguliselt 1 500 000 Venemaa kodanikku, kellest umbes 640 000 on hetkel aktiivteenistuses. Neist 180 000 värvati otse vanglatest ehk on toime pannud raskeid isikuvastaseid kuritegusid. Nende inimeste laskmine Schengeni alale viisade või hiljem ka elamislubade alusel peab olema välistatud. Selleks võib näiteks rakendada Schengeni infosüsteemi n.ö. musta nimekirja võimalust, kus Eesti on olnud eeskujuks, lisades ligi 300 kombatanti sisenemiskeelu nimistusse. Minister tõi välja, et Eesti soovib julgustada liikmesriike tegema sama ning kuulata nende arvamusi ettepanekust. Pärast Eesti etteastet kinnitatakse uuendatud suuremahuliste piiriüleste IT-süsteemi teekaart ning Euroopa Liidu uimastivastase võitluse strateegilise raamistiku järeldused. Eesti toetab IT-süsteemide teekaarti, et süsteemid rakenduks ja koostoiiks võimalikult kiiresti. Samuti kattub Euroopa Liidu võitlus uimastite tootmise, smuugeldamise ning kauplemisega Eesti uimastipoliitikaga. Ministrite töölõunal keskendutakse Süüria olukorra mõjule Euroopa Liidu sisejulgeolekule ning on täheldatud, et kodusõja vaibumisel on Süüria kodanikud vabatahtlikult pöördumas tagasi koduriiki. Töölõunale järgneb arutelu rände välismõõtmest, kus eriline tähelepanu on Liibüal ja Liibanonil, kuna tegu on transiitriikidega, kellel on oluline roll ebaseaduslike rändevoogude peatamisega enne inimeste jõudmist Euroopa Liidu piirile. Seetõttu on oluline nende toetamine, et tagada võimekus ebaseaduslike migrantide peatamiseks ja haldamiseks.

Eesti toetab kõiki jõupingutusi, mis on suunatud rändesurve leevendamisele. Lisaks toimub arutelu Eurooli tulevikust, kus Eesti pooldab ameti mandaadi uuendamist, rõhutades, et enne uute struktuuride ja lahenduste loomist peaks eelkõige tööle saama olemasolevad süsteemid ja korraldused. I. Taro tõi välja, et päeva lõpetavad Euroopa Komisjoni ülevaated terrorismivastase võitluse tegevuskavast, Ukraina sõjapõgenike ajutise kaitse staatusest ning Euroopa Liidu rände- ja varjupaigareformi rakendamise hetkeseisust.

Reet Kase andis ülevaate Justiits- ja Digiministeeriumi põhisõnumitest Euroopa Liidu nõukogu istungil. R. Kase tõi välja, et käsitletakse kahte otsust, kahte arutelu ja ühte ülevaatepunkti. Olulisim on üldise lähenemisviisi heakskiitmine täiskasvanute kaitse määruse eelnõule, mis kehtestab piiriüleste juhtumite jaoks ühtsed õigusnormid täiskasvanute kaitseks, kes ei suuda oma huve ise kaitsta. Määrus sätestab, milline kohus piiriüleses olukorras on pädev, millist õigust kohaldatakse, kuidas jõustuvad liikmesriigi meetmed ja esindusvolitused teises liikmesriigis ning reguleerib kohtute ja ametiasutuste koostööd (sh elektrooniline andmevahetus). Samuti luuakse ühtne Euroopa toetus- ja esindamistõend. Eesti toetab määruse eelnõu üldist lähenemisviisi. Teise olulise punktina kiidetakse heaks EL põhiõiguste harta kohaldamise 2025. aasta aruande järelused, mis kajastavad strateegia 2020–2030 keskpaiga saavutusi, väljakutseid ja vajadust jätkata jõupingutusi järgmisel perioodil. Nõukogu järelused jaotuvad kolmeks ja Eesti toetab kõiki järelusi: 1. liikmesriikides harta rakendamine; 2. koostöö institutsioonide ja sidusrühmade vahel; 3. avaliku teadlikkuse tõstmine harta kohaldamisest. Päevakorras on advokaatide sõltumatuse arutelu, sealhulgas Euroopa Nõukogu 2025. aasta advokaadi kutsekaitse konventsioon, millega tagatakse advokaatide kutsetegevuse sõltumatus. Eesti on konventsiooniga liitunud ning hetkel toimuvad ettevalmistused ratifitseerimiseks. Lõunalaua arutelul käsitletakse organiseeritud kuritegevuse tõkestamist vanglates, sealhulgas ebaseadusliku uimastikaubanduse vastu võitlemist. Peamised probleemid on kinnipeetavate ebaseaduslik suhtlus välismaailmaga, nutitelefonide, krüpteeritud rakenduste ja droonide kasutus. R. Kase tõi välja, et üldine olukord Eesti vanglates on hea, mida toetavad selged reeglid, järjepidev jõustamine, professionaalne personal ning turvaline füüsiline keskkond. Euroopa Liidu tasandil peab Eesti oluliseks liikmeriikide vahelist praktilist koostööd olemasolevate platvormide raames. Viimase infopunkti juures tõi R. Kase välja, et esimese riigina on Eesti alustanud Ukraina kahjunõuete komisjoni asutamise konventsiooni ratifitseerimisega.

Urve Tiidus uuris, millistes riikides on probleeme olukorraga vanglates.

Reet Kase vastas, et alusmaterjalides ei olnud ühtegi liikmesriiki välja toodud, kuid kõneleja sõnul on tõenäoliselt tegemist Lõuna-Euroopa riikidega, nagu Küpros, kes on hetkel eesistuja ja kelle jaoks see on oluline teema.

Peeter Tali võttis arutelu kokku ning tegi ettepaneku toetada siseministri esitatud Eesti põhisõnumeid; toetada Justiits- ja Digiministeeriumi esindaja esitatud Eesti põhisõnumeid.

Otsustati:

3.1. toetada siseministri esitatud Eesti põhisõnumeid (konsensus: Vladimir Arhipov, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

3.2. toetada Justiits- ja Digiministeeriumi esindaja esitatud Eesti põhisõnumeid (konsensus: Vladimir Arhipov, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

4. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanek, millega muudetakse ELi mahemäärust (EL) 2018/848 seoses teatavate tootmise, märgistamise ja

Hendrik Johannes Terras andis ülevaate ELi mahemääruse muudatuste ettepanekust.

Minister sõnas, et mahemääruse muudatuse eesmärk on kolmeosaline: lihtsustada regulatsioone, pikendada kolmandate riikide mahekaupade tunnustamist kümneks aastaks ning täpsustada mahemärgise tootegruppide ja kasutuse raame.

Marika Ruberg tõi välja, et tegemist on suunatud muudatusega, mille eesmärk on eelnõu 2026. aasta lõpuks vastu võtta. Muudatusi on arutanud nii Põllumajandus- ja Toiduameti kui ka Mahepõllumajanduse Koostöökogu esindajatega. avaldamiseks Eelnõu ettepanek saadeti ka Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojalee, Toiduliidule, Taluliidule ja teistele sidusorganisatsioonidele, kuid nad tagasisidet ei saatnud. Eesti on muudatuste osas toetaval seisukohal, kuna need lihtustavad mahenõudeid, aitavad kaasa tarbija usaldusele ja ausale konkurentsile mahetoodete turul ning mahetoodete kaubanduse tõrgeteta toimimisele.

Peeter Tali tõi välja, et maaelukomisjon otsustas toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti ([komisjoni arvamus](#)). Komisjoni otsus oli konsensuslik. P. Tali tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas maaelukomisjoni arvamusega.

Otsustati:

4.1. Toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas maaelukomisjoni arvamusega (konsensus: Vladimir Arhipov, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

5. Seisukoha andmine: Avalik konsultatsioon: ELi uus posti- ja pakiveomäärus – EL reformib postialaseid õigusnorme

Hendrik Johannes Terras andis ülevaate ELi uuest posti- ja pakiveomäärusest. Minister sõnas, et käimas on postiteenuste direktiivi ajakohastamine, arvestades postiteenuses kasutamisega seotud oluliste muutustega ning vajadust viia regulatsioonid vastavusse tegeliku olukorraga. Konsultatsioonide käigus keskendutakse normide lihtsustamisele ja kaasajastamisele. Eesti seisukoht on, et liikmesriikidele tuleb tagada suurem vabadus paki- ja postiveo korraldamisel.

Taavi Kurvits tõi välja, et Eesti toetab lähenemist, mille kohaselt tuleb tagada liikmesriikidele piisav paindlikkus kohustuslike kandepäevade, kättetoimetamise koha ning haavatavate sihtgruppide määratlemisel, võimaldades lahendusi vastavalt riigi vajadustele. Eesti ei nõustu Euroopa Komisjoni ettepanekuga kehtestada horisontaalseid nõudeid keskkonna- ja töötingimuste osas ning leiame, et vastavad nõuded tuleb lahendada valdkondade üleselt. Samuti ei pea Eesti vajalikuks toidukaupade ja ravimite kättetoimetamise laiemat hõlmamist postiteenuse regulatsiooni alla, arvestades nende teenuste iseloomu ja olemasolevaid turutingimusi. Oluline on tagada postiteenuse kättesaadavus kõigile elanikele, pöörates erilist tähelepanu ligipääsetavusele (sh pakiautomaatide ligipääsetavusele). Sellega seoses soovitatakse Euroopa Komisjonil analüüsida, kas üldise ligipääsetavuse direktiivi sätteid võiksid kohalduda ka pakiautomaatidele. Piirihindade kehtestamise suhtes väljendatakse ettevaatlikkust, kuna see võib põhjustada teenusepakujate lahkumist või lisatasusid. Universaalse postiteenuse rahastamise osas toetatakse läbipaistvust ja proportsionaalset rahastusmudelit, mis välistab ristsubsideerimise ning ebatervet konkurentsi. Riigipoolne tugi väikesaartel, hajaasustusega piirkonnas ja erivajadustega sihtgruppidele peab olema selgelt määratletud ja läbipaistev.

Urve Tiidus andis ülevaate [majanduskomisjoni arvamusest](#) ja arutelust ning märkis, et komisjon otsustas Vabariigi Valitsuse seisukohti toetada. Komisjoni otsus oli konsensuslik.

Peeter Tali võttis arutelu kokku ning tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas majanduskomisjoni arvamusega.

Otsustati:

5.1. Toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas majanduskomisjoni arvamusega (konsensus: Vladimir Arhipov, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

6. Seisukoha andmine: Eesti uuendatud seisukohad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse eelnõu kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta, ning määrust (EÜ) nr 2027/97 lennuettevõtja vastutuse kohta reisijate ja nende pagasi õhuveol COM(2013) 130

Taivo Linnamägi andis ülevaate Eesti uuendatud seisukohtadest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse eelnõu kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta, ning määrust (EÜ) nr 2027/97 lennuettevõtja vastutuse kohta reisijate ja nende pagasi õhuveol. T. Linnamägi tõi välja, et liikmesriigid jõudsid Euroopa Liidu transpordiministrite nõukogu kohtumisel 2025. aastal poliitilisele kokkuleppele ühispositsiooni osas. Kokkulepet liikmesriikide ja Euroopa Parlamendi vahel aga saavutatud ei ole, mistõttu võib eeldada, et Euroopa Parlamendi ettepanekud lükatakse tagasi ning seejärel kutsutakse kokku lepituskomitee ja alustatakse lepitusprotsessiga, mis on viimane võimalus teksti osas kokkuleppele jõudmiseks. Suurimateks vaidlusküsimusteks on olnud hüvitise suurus ja maksmise tingimused lennu hilinemise või tühistamise korral. Eesti eelistab selget ja ühtset regulatsiooni, näiteks 300 eurot hüvitist alates neljatunnisest hilinemisest või tühistamisest. Alternatiivina kaalutakse ka kolmetunnist ajakünnist või mitmeastmelist süsteemi, kuid hüvitise määr ei tohiks ületada 600 eurot ning hiline mine viit tundi. Kõneleja märkis, et kõrgemad hüvitised tõstavad lennupileti hinda. Lisaks tuleb arutelu alla kehtestada lennujaamadele reageerimiskava nõue, kus kohustus laieneb alates 4 miljonist reisijast kolme järjestikuse aasta jooksul.

Urve Tiidus andis ülevaate [majanduskomisjoni arvamusest](#) ja arutelust ning märkis, et komisjon otsustas Vabariigi Valitsuse seisukohti toetada. Komisjoni otsus oli konsensuslik.

Peeter Tali võttis arutelu kokku ning tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas majanduskomisjoni arvamusega.

Otsustati:

6.1. Toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti kooskõlas majanduskomisjoni arvamusega (konsensus: Vladimir Arhipov, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

7. Arvamuse andmine väliskomisjonile: Euroopa Liidu Nõukogu otsuse eelnõu kohta, millega kiidetakse heaks ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt vastavalt Andorra ja San Marino vahelisele assotsieerimislepingule allakirjutamine ja selle ajutine kohaldamine COM(2024) 191

Anne Mardiste andis ülevaate Euroopa Liidu Nõukogu otsuse eelnõu kohta, millega kiidetakse heaks ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt vastavalt Andorra ja San Marino vahelisele assotsieerimislepingule allakirjutamine ja selle ajutine kohaldamine. Kõneleja tõi välja, et Euroopa Liidu ning Andorra ja San Marino assotsiatsioonilepingu läbirääkimised on jõudnud lõpule pärast kümneaastast protsessi. Lepingu eesmärk on tagada Andorra ja San Marinole ligipääs Euroopa Liidu siseturule ning asendada senine tolliliit laiaulatuslikuma koostööga, hõlmates teaduse, hariduse, sotsiaalpoliitika, keskkonna ja tarbijakaitse valdkondi. Lepingu raames kohustuvad nimetatud riigid järgima Euroopa Liidu välispoliitika põhimõtteid, arvestades nende väikeriigi staatust ja rahvaarvu, mistõttu on ette nähtud üleminekuperioodid, sealhulgas isikute vaba liikumine. Euroopa Liidu peamised huvid lepingu sõlmimisel on majandussidemete tihendamine piirnevate liikmesriikidega (San Marino puhul Itaalia, Andorra puhul Hispaania ja Prantsusmaa), eraldi on käsitletud finantsteenuste siseturule ligipääsu ning Iirimaa erisuse klauslit sise- ja justiitsküsimustes. Eestil puuduvad erihuvad, kuna majandussuhted San Marino ja Andorraga on väiksed. San Marinoga pole Eestil kahepoolseid lepinguid, Andorraga on sõlmitud topeltmaksustamise vältimise leping ning koostööleping Ukraina laste kooli toetuseks. Lepingu eelnõu esitab eesistuja Kyprios Euroopa Liidu Nõukogu alaliste esindajate komiteele (COREPER) ja üldasjade nõukogule heakskiitmiseks, Vabariigi Valitsus ning Euroopa Parlament on lepingu sõlmimist toetanud.

Peeter Tali küsis, kuidas erinevad laiaulatuslik assotsieerimislepe ja Euroopa Liidu täisliikmelisus.

Anne Mardiste vastas, et assotsieerimislepinguga kaasneb vähem nõudeid kui Euroopa Liidu täisliikmelisusega, mis annab riikidele õiguse osaleda Euroopa Liidu institutsioonide töös. Lepingul alusel toimub suhtlus Euroopa Liidu ja Andorra või San Marino vahel assotsiatsioonikomitee kaudu, kus Euroopa Liitu esindab Euroopa Komisjon. Assotsiatsioonikomitee lahendab vastavaid küsimusi ning teeb ülevaateid. Euroopa Liidu seadusandluse ülevõtmisel ja otsuste tegemisel rakendatakse sarnast menetlust nagu Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riikide puhul, kus otsustaja on Euroopa Kohus.

Peeter Tali võttis arutelu kokku ning tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti.

Otsustati:

7.1. toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti (konsensus: Vladimir Arhipov, Katrin Kuusemäe, Luisa Rõivas, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

8. Info ja muud küsimused

Peeter Tali andis teada, et järgmine ELAKi istung toimub reedel, 6. märtsil kell 9.00 MS Teamsis.

Täiendavat infot ei olnud ja muid küsimusi ei arutatud.

(allkirjastatud digitaalselt)
Peeter Tali
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Roosmarii Kukk
protokollija